

บทเรียนพุทธวิถีธรรม กรณี ค้นหา กู้ภัย ช่วยเหลือ หมูป่า ๑๓ ชีวิต ติดถ้ำหลวง ขุนน้ำนางนอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

บทนำ

วันจันทร์ ที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๑ ได้เดินทางไปวัดพระธาตุดอยเวา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ณ ที่แห่งนี้ เป็นสถานที่ที่คณะทีมฟุตบอลหมูป่าอะคาเดมี มาพักปฏิบัติธรรมในขณะที่ได้บวชแล้ว เป็นภิกษุ ๑ รูป คือ พระเอกพล วิจารณ์โท (โค้ชเอก) และเป็นสามเณร ๑๑ รวม ๑๒ รูป ได้รับความอนุเคราะห์จาก พระรัตนมุนี, ผศ.ดร. รักษาการเจ้าคณะจังหวัดเชียงราย ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย มจร เมตตาประสานงานให้ได้เข้าพบ ณ วัดพระธาตุดอยเวา ก่อนอื่นต้องขอชมว่าวัดแห่งนี้ตั้งอยู่บนดอย กลางตลาดอำเภอแม่สาย ย่านธุรกิจชายแดนไทยพม่า อ.แม่สาย (ไทย) - จ.ท่าขี้เหล็ก (พม่า) เป็นวัดที่มีประชาชน สาธุชนขึ้นมาทำบุญกันมาก สังเกตได้จากการจัดเสนาสนะ เพื่อต้อนรับท่านผู้ใจบุญขึ้นมาเยือน พลันไปถึงได้รับการต้อนรับอย่างดีจาก พระครูประยุตเจติยานุการ รักษาการเจ้าอาวาสวัดพระธาตุดอยเวา หลังจากได้แนะนำตัวแล้ว ท่านรักษาการเจ้าอาวาส ได้ยินมนต์เข้าไปห้องรับรองซึ่งได้จัดเตรียมไว้เพื่อให้ได้พบปะพูดคุยถอดบทเรียนเรื่อง “การประสพภัยและได้ใช้ธรรมะในการจัดการบริหารจัดการชีวิตในขณะติดถ้ำของทีมฟุตบอลหมูป่าอะคาเดมี” ซึ่งทุกคนที่ติดตามข่าวก็จะรู้ว่า หมูป่าติดถ้ำ มีกรณีศึกษาอยู่หลายด้าน

การเสวนาธรรมกับทีมหมูป่าได้เริ่มขึ้น ในเวลา ๑๔.๓๐ น. จนถึง ๑๕.๔๐ น. รวมเวลาร่วมชั่วโมงเศษ ข้าพเจ้า พระศรีธรรมภาณี เป็นผู้เปิดวงเสวนาแนะนำตนเองเพื่อมาขอรับธรรมทานจากผู้บวชในฐานะผู้มีประสบการณ์ผ่านวิกฤติติดถ้ำมาได้ โดยเฉพาะช่วงก่อนหน้าที่ นักกู้ภัยในถ้ำชาวอังกฤษจะไปพบ ต้องทนทุกข์อยู่ ๙ วัน หลังจากนั้นได้มอบให้ พระมหานพดล ธมมานนโท นักวิชาการศึกษา สำนักงานพระสอนศีลธรรม มจร ซึ่งท่านจบปริญญาโทด้านจิตวิทยา มาโดยเฉพาะ เป็นผู้เริ่มสนทนาแบบกัลยาณมิตรเป็นกันเอง ในรูปแบบนั่งล้อมเป็นวงกลม มีคุณภวนัย ปริศนา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานพระสอนศีลธรรม มจร ทำหน้าที่เป็นบริกร ประสานงานจัดให้มีบรรยากาศแบบนี้ขึ้น บริการรถรับส่ง บันทึกรูปภาพและเสียง และมี พระครูประยุตเจติยานุการ รักษาการเจ้าอาวาสวัดพระธาตุดอยเวา ร่วมสังเกตการณ์ด้วยในครั้งนี้

บทเรียน

เรื่องราวที่คณะของเราไม่รู้คือ มีพุทธวิธีอย่างไรในการประคองชีวิตให้รอดในขณะติดถ้ำ การสนทนาครั้งนี้ต้องการให้ พระเอกพล (โค้ชเอก) และสามเนตรทุกรูป ได้แชร์เรื่องราวดีๆ กับเรามีได้ไปต่อกัยความทุกข์ยากหรือถามความลำบากใจของพวกเขา (เมื่อเสร็จภารกิจแล้วทีมเราได้รับคำชมว่าเป็นทีมที่ทํานรักษาการเจ้าอาวาสและคณะที่มหมูป่าพึงพอใจในการร่วมวงเสวนาเป็นอย่างมาก)

คำถามเริ่มต้นจากการติดถ้ำในครั้งนี้ได้รับสิ่งที่คืออะไรบ้าง? ซึ่งก็เป็นธรรมดาที่ทุกรูปจะตอบคำถามได้ในทันที เพราะในขณะที่เผชิญกับความเลวร้ายจะไม่เห็นมุมมองดีๆ แต่ทุกรูปได้ตอบแชร์ความรู้สึกออกมาจากใจว่า เขาได้เห็นคุณค่าของคำว่า “ให้” ในขณะที่น้องกำลังป่วย ไข้ขึ้น หนาวสั่นที่จะคอยกอดน้องเพื่อคลายความหนาวให้อุ่น ทำให้น้องรู้สึกได้รับมิตรภาพที่ดีจากพี่ ในยามที่เพื่อนใส่เสื้อที่เปียกน้ำเห็นแล้วสงสารเพื่อน ตนเองยอมถอดเสื้อให้เพื่อนได้สวมใส่เพื่อลดความเปียกชื้น ซึ่งในฝ่ายผู้รับประทับใจในน้ำใจที่มีให้ต่อกันในยามทุกข์ยาก การให้ในลักษณะนี้ในยามปกติเขาก็เคยให้กัน แต่ไม่ซาบซึ้งใจเท่ากับการให้ในยามยาก หมูป่า ๑๓ ชีวิต มาจากครอบครัวที่แตกต่างกัน คนละโรงเรียนกัน อายุก็แตกต่างกัน มารวมตัวกันสนิทสนมกันได้ เนื่องจากกิจกรรมกีฬาเล่นฟุตบอล ปั่นจักรยาน พวกเขาจะนัดกันในยามว่างจากการเรียนเน้นเรื่องความสนุกสนาน บนฐานกีฬา ความรัก ความสามัคคีเกิดขึ้นเพียงชั่วคราวเกิดขึ้นเฉพาะที่มันเป็นเกมส์ แต่เมื่อพวกเขาประสบชะตากรรมเดียวกันในถ้ำอันมืดมิด พวกเขาได้แชร์ประสบการณ์ที่สอดคล้องกันว่า “ความสามัคคีเป็นเรื่องที่สำคัญมาก” เขาไม่ทะเลาะกันในสถานการณ์แบบนี้ แม้จะมีความคิดเห็นที่ไม่ลงตัว แต่ทุกคนก็เข้าใจในการแบ่งหน้าที่กันทำ กลุ่มที่มีอายุน้อยคอยเฝ้าฐานอยู่แนวหลัง กลุ่มที่มีอายุมากเป็นพี่ร่างกายแข็งแรงออกไปสำรวจหาทางออก อีกกลุ่มหนึ่งออกไปเฝ้าดูระดับน้ำและดูว่าจะมีใครเข้ามาช่วยเหลือบ้าง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ได้มีพระราชดำรัสว่า “ความสามัคคี ไม่จำเป็นที่ทุกคนจะต้องคิดและจะต้องทำเหมือนกัน บนความแตกต่างกันนั้นจะต้องมีเป้าหมายเดียวกัน” พวกเขาสรุปเป็นนัยเดียวกันว่า ความสามัคคีเป็นเรื่องสำคัญของหมู่คณะจะทำให้หมู่คณะอยู่รอด จากสภาพที่พวกเขาตกอยู่ในสถานการณ์ที่ลำบาก ขาดการติดต่อจากภายนอกไม่รู้เดือนไม่รู้ตะวัน ในถ้ำเต็มไปด้วยน้ำ หาทางออกไม่เจอ ขาดอาหาร น้ำดื่ม อากาศก็หนาวเหน็บ ทำความกังวลใจให้เกิดขึ้นกับพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย คนไทยทั้งประเทศและต่างชาติ ว่าพวกเขาจะมีชีวิตอยู่หรือไม่ มีการวิเคราะห์กันว่า มนุษย์ขาดอากาศได้มากที่สุดได้แค่ ๓ นาที ขาดน้ำได้ ๓ วัน ขาดอาหารได้ ๑๓ วัน หากมากกว่านี้ อาจจะไม่เสียชีวิตได้ ไม่น่าเชื่อเลยว่า ๙ วัน ที่ทีมดำน้ำชุดแรก ไปพวกเขา ทั้ง ๑๓ ชีวิตยังมีชีวิตอยู่และแข็งแรงผิดที่คาดการณ์เอาไว้มาก

เราถามพวกเขาว่าเขาอยู่กันได้อย่างไร? คำตอบที่ได้จากพวกเขาทุกคนคือ “ความอดทน” ซึ่งพวกเขาอายุยังน้อย รูปร่างบอบบาง พวกเขาทุกคนเสมอภาคกันคือ ไม่มีอาหาร น้ำที่สะอาด ที่นอนอัน

สบาย มีเสื้อผ้าเพียงคนละชุดที่ติดตัวเท่านั้น ผ่านวิกฤติมาแต่ละชั่วโมงได้อย่างไร? คำตอบคือ ความหวาดต้องอดทนข่มความหวาดให้ได้ มีแต่เพียงน้ำที่หยดย่อยมาจากเพดานถ้ำเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงชีวิต ทนต่อความลำบาก ทนต่อความหนาวเย็น และทนต่อความอึดอัดในความมืด ซึ่งพวกเขาขังไว้เพียงเสา อาจจะท้อแท้ หมดกำลังใจ ร้องไห้ ไม่อยากจะมีชีวิตอยู่ก็ได้ แต่เขาได้เข้าถึงความอดทนโดยไม่ต้องเขียนเป็นตัวหนังสือ นั่นคือ หัวใจหรือคุณสมบัติของผู้เข้าถึงความสำเร็จ ซึ่งในทางธรรมะ พระพุทธเจ้าได้ตรัสเป็นหลักการดำเนินชีวิตว่า **ขันติ ปรณี ติโป ติติกา** ขันติคือความอดกลั้นเป็นตบะอย่างยอดเยี่ยม ซึ่งธรรมะในข้อนี้จะเดินตามกับความเพียรของผู้เป็นบัณฑิตเสมอ ซึ่งมีความจริงปรากฏอยู่ว่า พวกเขาไม่ได้ยอมจำนนอยู่กับที่โดยไม่ต้องทำอะไรเลย มิได้นั่งรอให้คนมาช่วยเพียงอย่างเดียว แม้ไม่เห็นแสงสว่างที่ปลายถ้ำก็ยังพยายามอยู่ร่ำไป ยามที่พวกเขาเหนื่อยพวกเขาจะพากันสวดมนต์ ทำสมาธิ รวมพลังให้จิตนิ่ง และประหยัดพลังงานในกาย ดื่มน้ำและนอนหลับให้เต็มที่ บริหารไฟฟ้าที่ได้จากไฟฉาย และแสงสว่างจากแฟลชมือถือ (Flash) อย่างเป็นระบบ เพื่อหาช่องทางออกจากถ้ำ เช่น พวกเขาจะจินตนาการบนความคิดที่ว่า จุดที่เขาอยู่เป็นยอดเขาเหมือนอยู่ในส่วนยอดของพีระมิดความหนาของผนังถ้ำน่าจะเพียงแค่ ๔-๕ เมตร ให้พวกเราช่วยกันขุด หากทะลุออกไปได้เราจะได้ไปหาอาหารอร่อยๆกิน ทุกคนไม่ย่อท้อมีความหวัง ขยันเข้าเวรช่วยกันขุด และแล้วเขาสรุปกันว่า เหนื่อยเปล่าขุดเท่าไรก็ไม่เห็นแสงสว่าง ต่อมาเขามาทราบข้อมูลภายหลังจากภายนอกว่า ตรงจุดที่พวกเขาขุดมีความหนาถึง ๘๐-๑๐๐ เมตร ความเพียรของพวกเขาทำให้นึกถึง พระมหาชนก ที่ใช้ความเพียรว่ายน้ำอยู่กลางมหาสมุทรถึงแม้ไม่เห็นฝั่งก็จะพยายามอยู่ร่ำไป

ตลอดระยะเวลา ๙ วัน ที่ติดอยู่ในถ้ำในแผนค้นหาของทางราชการนี้ หมูป่าน้อยทั้ง ๑๒ ตัว ซึ่งมีอายุ ๑๑-๑๖ ปี ไส่ระดับกันไป มีชีวิตอยู่ได้ด้วยการปฏิบัติธรรมโดยที่พวกเขาไม่รู้สึกรู้สีกว่าเขาพ้นวิกฤติมาได้เพราะมีธรรมะ ได้แก่ ทาน คือการให้ การแบ่งปัน สามัคคี คือพร้อมใจกันทำหน้าที่ ขันติ คือความอดทนทุกรูปแบบ วิริยะ คือความแกล้วกล้าไม่ย่อถจำนนต่อสถานการณ์

ส่วนหมูตัวที่ ๑๓ คือ โค้ชเอก หัวหน้าทีมได้ใช้ประสบการณ์จากการที่ตนเองได้เคยบวชเรียน และเมื่อเขาได้ลาสิกขาแล้วเขามาทำงานเป็นจิตอาสาให้กับวัดที่ตนอาศัยซึ่งจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในงานที่ตนทำ โค้ชเอกได้แชร์ประสบการณ์ครั้งนี้ให้ฟังว่า “เขาต้องเป็นผู้ปกครองของน้องๆ แสดงภาวะผู้นำ บริหารทีมให้มีพลัง ออกแบบการอยู่ร่วมกันให้ทุกคนปลอดภัย กระจายงานให้ทุกคนทำ รุก รับ ปลูกปลอบใจ เขามีความรับผิดชอบต่อชีวิตของน้องๆ สูงมาก” จากการที่เขาได้ร่วมทุกข์กับน้องๆ เขาใช้พุทธวิธีมาเป็นเครื่องมือในการจัดการกับตนเองและน้องๆของเขา นั่นคือ **พระ ๕** ได้แก่ ๑.ศรัทธา สร้างความเชื่อมั่นให้กับน้องๆได้ทำตาม และน้องๆให้ความเคารพปฏิบัติตาม สามารถออกแบบกิจกรรมให้น้องๆทำตามได้ และมีความเชื่อมั่นในหลักกรรมที่ยอดเยี่ยม ๒.มีวิริยะ ความแกล้วกล้า ไม่กลัว ไม่ท้อถอย ๓.มีสติ แต่ละวินาทีประเมินความเสี่ยงตลอด ๔.มีสมาธิ นิ่ง สุขุม มุ่งมั่น ควบคุม

จิตใต้ ๕. มีปัญญา วางแผนทำงานเป็นทีมจัดการงานเป็นระบบ ๖. มีการเสียสละ แบ่งปัน ๗. มีความสามัคคี ๘. มีความอดทน ๙. นิ่ง สงบเสถียร ไม่หวั่นไหว

ในขณะที่เดียวกันทีมช่วยเหลือคนอกถ้าซึ่งมีหน่วยงานราชการ ตำรวจ ทหาร พลเรือน ประชาชน หน่วยงานกุ๊ยกั้ทั้งไทยและต่างชาติ นักดำน้ำในถ้ำ สื่อมวลชน หลายพันคน มาช่วยกันปฏิบัติการค้นหา กุ๊ยกั้ นำส่งโรงพยาบาลกันสุดกำลังความสามารถ ซึ่งมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ช่วยหมาป่าทั้ง ๑๓ ชีวิต ออกมาจากถ้ำให้ได้ทั้งหมดโดยปลอดภัย โดยมี นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา ในฐานะผู้บัญชาการศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายฯ (ศอร.) ตลอดระยะเวลาในการค้นหา กุ๊ยกั้ นำหมาป่าทั้ง ๑๓ ชีวิตออกมาจากนอกถ้ำอย่างปลอดภัยใช้เวลาไป ๑๗ วัน คนทั้งโลกได้ติดตามข่าวการช่วยเหลือเห็นภาพความเสียสละ อุทิศร่างกาย แรงใจ และบางท่านได้อุทิศชีวิตทิ้งร่างไว้ในถ้ำหลวง เห็นเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัยมาจากทุกสารทิศ สนับสนุนภารกิจนี้ให้สำเร็จ ผนวกกับความตั้งมั่น ความสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน แม้จะมีความยากลำบากในการค้นหา รวมทั้งการช่วยชีวิต ทุกคน ทุกแผนก มีความอดทนปฏิบัติการกิจร่วมกันจนสำเร็จบรรลุเป้าหมาย ต่างชื่นชมยินดีว่า หากคนไทยมีความสามัคคีเหมือนเหตุการณ์นี้ ประเทศไทยจะงดงามมากกว่านี้ เมื่อจะประมวลภาพเหตุการณ์เรื่องราวอันงดงามที่เกิดขึ้นใน ๑๗ วัน ณ ถ้ำหลวง ขุนน้ำนางนอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สามารถสังเคราะห์ธรรมะที่เกิดในสถานการณ์นี้ได้ดังนี้ ๑. มีจิตอาสา (อตถจริยา) ชาวไทยและชาวต่างชาติ ทุกคนทำหน้าที่ตามภารกิจที่ถนัดด้วยพลังกาย พลังใจ โดยไม่หวังสิ่งทดแทน ๒. มีความเสียสละ (ทาน) ตั้งโรงงาน มีการสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือในการทำงาน ใช้แรงงานตามทีถนัด ๓. ใช้ภาษาสื่อสารถูกกาลเทศะ ไม่เห็นแก่ตัว (ปิยวาจา) ๔. วางตนสมบทบาทอยู่กับสถานการณ์ไม่ทิ้งงาน (สมานตตตา) ๕. มีวินัยพร้อมเพียงกันทำงาน (สามัคคี) ๖. มีความอดทนต่อสภาพอากาศ ความเหนื่อยยากลำบาก (ขนติ) ๗. มีความเชื่อมั่นในกุศลกรรม (สัทธาพล) ๘. มีความมุมานะ หมั่นเพียร ภารกิจไม่สำเร็จ ไม่เลิก (วิริยพล) ๙. ขณะทำภารกิจ พินิจ ระมัดระวัง ไม่ให้เกิดอันตรายหรือสูญเสียชีวิต (สติพล) ๑๐. ความมุ่งมั่น นิ่ง รวมเป็นหนึ่งต่อเป้าหมาย (สมาธิพล) ๑๑. บริหารปัญญาจากผู้รู้ วางแผนงานเป็นระบบ ประสบความสำเร็จในทุกภารกิจ เสร็จสิ้นสมบูรณ์แบบ (ปัญญาพล) พลังแห่งธรรมะที่สนับสนุนการทำงานทั้งหมดนี้เป็นเบื้องหลังแห่งความสำเร็จ จัดว่าเป็นเครื่องมือสนับสนุน Mission Possible

บทสรุป

บทเรียนพุทธวิถีธรรม กรณี ค้นหา กู้ภัย ช่วยเหลือ หมูป่า ๑๓ ชีวิต ติดถ้ำหลวง

ทีมหมูป่า ๑๓ คน มีพลังแห่งธรรมะในขณะติดถ้ำ	ทีม ค้นหา กู้ภัย ช่วยเหลือ หมูป่าที่ติดถ้ำ
	สังคหวัตถุธรรม ๔ - ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมาตตตา
พลัง ๕ - สทุชาพล วิริยพล สติพล สมาธิพล ปณญาพล	พลัง ๕ - สทุชาพล วิริยพล สติพล สมาธิพล ปณญาพล
ธรรมะที่ทำให้ดังงาม - ขนติ โสรัจจํ สามัคคี	ธรรมะที่ทำให้ดังงาม - ขนติ โสรัจจํ สามัคคี

พระศรีธรรมภาณี (วัลลพ โกวิโล) ปธ.๘, พธ.ด.

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร

ผู้อำนวยการสำนักงานพระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สรุป/รายงาน

